

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltetnek.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SOMLYÓN:

Móricz Gyula szerkesztő lakásán.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

CSIK-SZEREDÁN:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek, stb. a kiadóhivatalokban fogadtatnak el.

Iparosainkhoz.

Csik-Somlyó, 1884. május 16.

Az ipartörvényjavaslat letárgyal-
tatott s ma holnap törvényerőre emel-
kedik.

Voltak mellette, ellene, felette és
körülötte számos szónoklatok, melyek-
nek dacára csekély eltéréssel az ere-
deti szöveg ment keresztül.

A legnagyobb harc a kényszer-
társulás kérdésében fejlődött ki, míg az
eredeti szöveg ennek teljesen ellene
volt. Igen helyesen.

A munkának csak akkor van szel-
lemi értéke, csak akkor bír valódi ha-
tályal, ha azon szabadságban és ön-
kényteltségben nyilvánul, melylyel az
foganatosított. Csak akkor nevezheti
magát egy állam, egy nemzet valóban
műveltnék, polgárosultnak, midőn nem
a szükség és kényszer, hanem jó-
zón megfontolás, belátás és önelhatáro-
zás vezeti az egyeseket úgy, mint az
összeséget a tevékenységre.

Alkotmányos államban képzelni
sem lehet, hogy a társadalomnak oly
tekintélyes és nevezetes osztálya, mint
az iparososztály, kényszerszerűsítésre bi-
rassék. Már a társulás és egyesülés
eszméje kizárja azt, hogy kényszer ut-
ján ilyes valamit létesíteni lehetne. Társu-
lani, egyesülni csakis önként, önelha-
tározásból lehet.

Roscher, a híres nemzetgazdász,
azt mondja: „In Despotice oder
Anarchien wird endlich der
Fleissigste entmuthigt.“

A nagy tudósnak teljes igaza van.
Az önkény, az erőszak és kényszer nem
fog belénk kedvet önteni, hanem meg-
foszt azon csekély hajlamtól is, mely-
lyel az önkény és szigor nyilvánulása
előtt birtunk.

És vajjon abban nyilvánul-e egy
iparos függetlensége, hogy magát egy
függetlenségi pártnak nevező csoport
tagjának érezze? vagy hogy iparágát
illetőleg önelhatározásból társuljon vagy
ne társuljon?

Schöffe, a nagy tudós, azt mondja:
„In Despotice sind gute Ar-
beiter selten, darum bleiben
sie auch auf niedriger Kultur-
stufe stehen.“

Oly államban, hol kényszer, zsar-
nokság és önkény uralkodik, hol az
iparososztály saját ténykedését is kül-
behatások által látja korlátozva, — el-
vesz a munkaképv, lnyhul az érdeklő-
dés, gyarlóbb lesz minden iparág és
végre elveszti minden iparos a kedvét,
leteszi szerszámát: elégedetlenkedik és
zakatol.

Alkotmányos államban szabad ipar
kell, ha azt akarjuk, hogy ezen tekinté-
lyes osztálya a társadalomnak emel-
kedjék és az országnak is dicsőségére
váljék.

Egy szakférfi azt mondja: „Egy
angol gyár olyan, mint az angol állam;
minden egyes tele van önbizalommal
és öntevékenységi ösztönnel; de minde-
nik teljesen bizik és bizhatik is minden
munkatársaiban.“

Önbizalom és öntevékenységi ösz-
tön nélkül egyetlen társadalmi egyén
sem tud hivatásának megfelelni; ez egy
oly kellék, mely nélkül a társadalmi
követelményeknek eleget tenni nem
lehet.

Ne legyünk kishitűek, ne legyünk
társaink iránt bizalmatlanok; hanem
örvendve azon, hogy bölcs törvényho-
zóink épségben hagyták szent és sérthe-
tetlen jogainkat, igyekezzünk önkara-
tunkból szövetkezni, társulni, oly for-
mán, a hogy a törvény is megengedi,
igyekezzünk érdekeinket szívünkön hor-
dozva megmutatni, hogy az ipar fejlő-
désére, köz- és egyéni érdekeink tisztes-
sége és méltánylandó előmozdítására
mindent elkövetünk, hogy megmutas-
suk: nemcsak az angol gyármunkások-
ban van önbizalom és öntevékenységi
ösztön, hanem a magyar iparososztály-
ban is, nemcsak azok vannak arra hi-
vatva, hogy önerejükön és önelhatáro-
zásból emeljék saját jóllétüket, hanem
megteszi ezt teljes örömmel a magyar
iparososztály is.

Lépünk ki a sikra: állítsunk
önkéntes ipartársulatokat!
Szerecsen.

A kath. sajtó hivatása. E cím alatt a
„Magyar Korona“ figyelemre méltó cikket
közöl, melyből átvesszük a következőket:

Egy kath. conservatív lapnak nem le-
het hivatása, hogy megfigyelje ama nagy
és fontos érdekekről, melyeket szem előtt
tartani kötelessége, botor módra az izgatás
terére lépjen s a legbizonytalanabb czélok

szolgálatában mint részeg kortes állást fog-
laljon az apostoli király világosan kifeje-
zett intenciójával s az egyháznak fölré nem
ismerhető szellemével szemben.

Egy kath. conservatív lap nem élhet
a méltánytalan üldözés, rágalmozás, gya-
nusítás becstelenségeivel azok ellen,
kik ő Felségének, a kath. egyház legfőbb
pátronusának, az apostoli magyar királynak
bizalmát bírják, nem ignorálhatja az egy-
ház legfőbb méltóságainak, hazafias kath.
érdekeink leghivatottabb öreinek békés
szellemét és nem sorakozhatik egy-egy
száziféle elemekből és egészen másra,
mint kath. sérelmek orvoslására szövetke-
zett politikai pártnak semmi határozott célt
ki nem tűző, általánosságokban összefolyó
programjához.

És ha akadnak, kik a hirlapirodalom
terén, katolikus czég alatt ilyen
agitatót folytatva, a katolikus clerust az
apostoli király intenciója, a főpapság békés
szelleme s mindkettőnek tekintélye ellen
uszítják, akkor a hivatását átérző s köteles-
ségét tisztelő kath. conservatív lapnak a
szent ügy magasabb érdekei által paran-
csolólag indicáltatik, hogy a könnyelműleg
s a közvélemény felháborításából élőködő
hirlapi speculatio által felbillentett egyen-
súlyt helyreállítani törekedjék.

Csikmegye közigazgatási bi-
zottságának gyűlése.

Csik-Szereda, 1884. máj. 14-én.

Mikó Bálint főispán ur ő méltóságá-
nak távolléte folytán Becze Antal alispán
a gyűlést d. e. 9 órakor megnyitván, felol-
vastatott a megye alispánjának ápril havára
szerkesztett jelentése, mely szerint az ali-
spáni iktatóba azon hó folyamán beérkezett
656 ügydarab; ebből ellátottat 614 és el-
látatlan maradt 32.

A „Székelyföld“ tárczája.

Az állócsillagok száma.

(I-ső séta a világok kertjében.)

Az ókor legnagyobb bölcséinek íratái
csak botor nézeteket tartalmaznak a csilla-
gos égről. Anaximenes a tetsző égboltoza-
tot egy üres kristálygömbnek, amolyan
üvegharang-alaku borítónak tartá. Aristo-
teles, Ptolemaeus, Demokritus és Metroda-
rus tanították, hogy az állócsillagok az ég-
golyóhoz vannak férczelve, illetve a kristály-
éghez mintegy odaszegve. Ők ugyanis
a közvetlen benyomásnak engedve, azon
nézetből indultak ki, hogy a csillagok mind-
nyájan egyenlő távolban vannak a föld-
től, mozdulatlanul állanak helyeiken és a
kristályborító naponta fordul egyet a föld
körül. Mindenik fölfevés egészen hamis. Ma
már tudjuk, hogy az állócsillagok nagyon
különböző távolokban vannak a földtől, he-
lyeiken nem állanak mozdulatlanul, hanem
nagy gyorsasággal keringenek téres pá-
lyáikon, és hogy a föld forog tengelye
körül.

A legújabb tudományos vizsgálatok
a csillagok pontos lajstromozása által ki-
derítették, hogy a legélesebb emberi szem

az egész égboltozaton, tehát az egyenlítőn
tul látható déli égnek is betudásával, 6000
csillagot képes észrevenni. Ha van ezen
számban valami meglepő, az bizonyosan
annak csekélyisége. Azonban a csilla-
gászok az ég statisztikai főlvetelénél tovább
mentek, a mennyiben nemcsak a szabad
szemmel látható csillagokat számlálták meg
s foglalták lajstromba, hanem azokat is, a
melyek csupán igen fényerős távcsővel ve-
hetők ki. Csakis az ugynevezett telesko-
pikus csillagok ama távol vidékein kezd
az égi testek száma bámulatosan növekedni.

A megszámlálás könnyebb eszközlése
czéljából a csillagok tetsző fényes-
sége vétetett alapul, s ennek megfelelőleg
bizonyos számú osztályok állítottak fel
olykép, hogy a legfényesebb csillagok,
mint Sirius, Wega, Capella sat. első
nagyságúknak tekintetvén, az ezen fény-
nek csak negyedrészt mutatók, mint második
nagyságúak, az ezek fényének ismét csak
negyed részét tevők pedig mint harmad
nagyságúak szerepelnek s így tovább. E
mellett úgy tapasztalták, hogy szabad szem-
mel csak a hatodik nagyságig juthatni el,
míg ellenben a legerősebb távcsővel a 16-
dik nagysághoz tartozó állócsillagok is még
kivehetők.

Jelenleg az elsőtől a kilenczedik
nagyságig minden csillag meg van szám-
lálva az ég északi felén, s azok összege
314.920-ra rug. Ugy találták továbbá, hogy
minden következő csillagnagyság majdnem
szorosán három és fél annyi csillagot tar-
talmaz, mint az azt megelőző, miből azután
az összes csillagok számát egészen a 16-ik
nagyságúak osztályáig, vagyis a távcső ál-
tal való láthatóság határáig, könnyű volt
közelítőleg meghatározni. Ezek száma egye-
dül az ég északi felén 616 milliót tesz ki,
s mivel a déli fél-éggolyó legalább is ép
oly csillaggazdag, mint az északi, ennél-
fogva a legnagyobb távcsövekkel még lát-
ható állócsillagok összes számát nagy való-
színűséggel ezerkétszáz millióra lehet be-
csülni. És ezek mindegyike alatt egy-egy
napot kell gondolni, olyant, mint a mienk,
mely világosságot és meleget ad. Vegyük
már most tekintetbe, hogy egy-egy napnak
a másiktól való középtávolsága 4 billió mér-
földre rug, ugy méltán álmélkodásba ejt az
általuk elfoglalt tér képzelhetlen nagysága.
Ujabb időbeli statisztikák szerint a földön
lakó emberek száma 1300 és 1400 millió
közt áll; nem jut tehát, úgy látszik, minden
léleknek egy csillag, mint ezt a népmonda
tartja; azonban nagyon csalatkoznék ám, a

ki azt hinné, hogy azon 1200 millióból álló
csillag- vagy napsereg már a világegye-
tem; mert bármily roppant ezen szám egy-
magában, az mégsem az egész mindenség,
hanem annak csak egy kis része, a meddig
a fegyveres szem távolsa terjed; az csupán
előcsarnoka a természet határtalan templo-
mának, a melyen a tudomány és művészet
az ő eszközeivel, ha azokat valaha a lehető
legmagasabb tökélyre fejleszti is, soha át
nem hatolhat.

A még nagyobb távolokból ködös ala-
kok csillognak át hozzánk, jelezvén, hogy
odáig jutva, csak kutatásaink határszélénél
állunk, nem pedig a világ végénél.

Midőn az idősb Herschel bámulat-
os távcsövével az ég azon vidékeire irányzá,
melyeken a csillagok legtrikábban állanak,
a világalkotó iranti legmélyebb tisztelttel
s szent borzalommal eltelve, látta az ég mé-
lyében a mienkhez hasonló más csillag-
rendszereket, vagy mint nevezé, firmamen-
tumokat. Eleinte csak könnyű felhőcskék
lebegtek előtte, de ezek hatalmasabb nagy-
tásra csillagokká idomultak, olyan csilla-
gokká, melyek általában csak akkoráknak
látszottak, mint a legfinomabb gyémántpor
szemei. Ezen ugynevezett ködfoltok
világszigetek, melyek csillag- és nap-rend-

Fegyelmi ügy folyamatban volt 1, Dr. Szabó Barabás karczfalvi körorvos ellen, mely a közigazgatási bizottságnak mai napi ülésében III-ad fokú elhatározás alá vétetvén, a fegyelmi vizsgálatot elrendelő szolgabírói és alispáni határozat helyben hagyott. Tüzeset történt ápril hó 11-én Csik-Taploczán 1224 frt 85 kr kárral. Külföldi utlevélért kérelmezett 149 férfi és 21 nő. Fegyverszabadalom kiszolgáltattott 9 drb; marhalevél-úrlap kiadatott 10.000 darab 5 kros és 1200 drb 3 kros; 15 napra érvényes utiigazolvány kiszolgáltattott 18 egyénnek.

A csendőrség részéről beküldött eseményi jelentés szerint ápril hó 21–30-ig terjedő idő alatt vadászati tilalom áthágástért feljelentett 2, betörésért 2, súlyos testi sértésért 3, felhívás folytán letartóztatott 3, lopásért feljelentett 3 egyén és magzat-elhajtásért 1 nő.

Böjthy Endre árvaszéki elnök jelentése szerint az árvaszékhez ápril hónapban érkezett 399 ügydarab, melyek mind ellátottak. Gyámi számadás beadott 29, gyámság alá került 11, gyám kinevezett 4, hivatalból felszabadított 19, saját kérelmére pedig 16 árva. A pénztári forgalom következő volt: maradék ájtott ápril havára 1359 frt 86 kr, ápril hónapban az árvaszék letett 1445 frt 23 krt, kamatból befolyt 501 frt 69 kr, késedelmi kamatból 34 frt 18 kr, visszafizetett tőkéből 205 frt 90 kr, összesen 3546 frt 91 kr. Ezen idő alatt az árvák részére kiadatott 1997 frt 65 kr, tőkésített 1350 frt, összes kiadás volt 3347 frt 65 kr. Maradt tehát ápril hó végével 199 frt 34 kr.

Dr. Molnár József megyei főorvos jelentése szerint a megyei közegészségügyi állapot ápril havában kedvezőbbnek mondható, mint a megelőzőt hónap volt; mert a betegedési esetek — ámbár a légzőszervi bántalmak, nevezetesen a tüdőlob itt-ott most is mutatkoztak — még sem voltak oly gyakoriak. Járványok közül a ronszoló toroklob is egy kissé alább hagyott ezen hónapban; 4 községben csak szörványosan egy-egy eset fordult elő, 3 községben pedig enyhébben folyt le. Ezen községek a következők: K-Imperben 1, K-Ujfaluban 1, Szt.-Léleken 1. Vacsárcsiban 1, Delnén 8, Rákoson 15, Gyergyó-Remetén 15. Összesen tehát megbetegedett 42, ezek közül meggyógyult 21, elhalt 18 és maradt 3 beteg.

A csikszeredai kórházban gyógykezelés alatt volt összesen 43 beteg; ezek közül meggyógyult 23, elhalt 1 és további gyógykezelés alatt maradt 19.

Orvosrendőri boncolás csak egy volt és pedig fa általi véletlen összeesés miatt.

Paál István kir. adófelügyelő jelentése szerint adófizetési halasztás ápril havában senkinek sem adatott; ideiglenes háza-

mentesség pedig 20 évi időtartamra egy adózónak engedélyeztetett.

Az adóbefizetés eredménye a következő volt:

a) Az 1884. évi I. és II-ik évnegyedre helyesbített tartozás ápril havában tett 124,820 frt 87½ krt.

b) Ebből ápril hó végéig befizettetett 60,243 frt 96½ krt.

c) Maradt hátralék 64,576 frt 91 kr.

A múlt év ezen időszakában volt a befizetés 57,266 frt 21 kr, s így a folyó évben 2977 frt 75½ krral kedvezőbb az eredmény.

Hadmentességi díjakban:

1883. végével maradt hátralék 1496 frt 77½ krt, 1884. év folyamán kirovatott 41 frt, összesen 1537 frt 77½ krt. Ebből folyó évi ápril hó végéig töröltetett 205 frt, s maradt helyesbített tartozás 1332 frt 77½ krt. Erre folyó évi ápril hó végéig befizettetett 707 frt 90 kr, maradt hátralék 624 frt 87½ krt.

Különös figyelemre méltó ügydarabok a többi szakelőadók által nem adtak elő.

Dobránsszky ügye.

Végre szerdán összeült a választott bíróság s határozott a szomorú hírnévre vergődött Dobránsszky ügyében.

Jónás Ödön, mint Dobránsszky megbízottja, Károlyi Tibor grófot, Szilágyi Dezsőt és Németh Albert orsz. képviselőket kérte föl a választott bíróságra tagokul, kik a meghívást el is fogadták. Hoitsy Pál és Splényi Ödön b., mint Ugron megbízottjai, Elek Gusztáv honvéd-ezredest, továbbá Fáy László és Prónay Gábor br. orsz. képviselőket kérték fel. Ez utóbbiak is elfogadták a választott bírósági tisztelet. Elnöknek közösen Somssich Pált kérték fel.

Jónás Ödön a következő három kérdést terjesztette elő:

1. A bíróság meggyőződést szerez magának az iránt, hogy az Ugron által bemutatott levelek Dobránsszky Péter által irattak-e, igen-e vagy nem? és

2. ennek kapcsán itél a fölött, vajjon Dobránsszky Péternek május 9-ki országgyűlési beszédében foglaltatnak-e valótlanságok, igen vagy nem? és

3. ennél fogva eljárása és magatartása a tisztességek megfelelő volt-e vagy sem?

Hoitsy Pál, mint Ugron egyik megbízottja, csak ezt az egyetlen kérdést terjesztette elő:

Dobránsszky Péter irta-e a képviselőház május 9-ki ülésében Ugron Gábor által bemutatott leveleket, igen vagy nem?

A bíróság tárgyalás alapjául a Jónás Ödön által előterjesztett kérdéseket fogadta el.

A levelek felolvasása után azoknak tartalmára nézve hosszas eszmecsere támadt. Végre a bíróság meghívta Dobránsszky Pé-

tert, kinek Somssich Pál felmutatta a leveleket, s miután Dobránsszky elismerte, hogy azok tőle származtak, az első kérdés el volt döntve.

Miután a más kérdésekre nézve délig megállapodásra jutni nem tudtak, a tanácskozás folytatását délutánra halasztották, a midőn újra kihallgatták Dobránsszkyt, ki megjelenvén, hosszabb beszédben adta elő álláspontját. Elmondta, hogy ő összeköttetésben volt Dobránsszky Konstantinnal, a ki állítólag édes testvére Dobránsszky Adolfnak, a lemergi hűtlenségi perből ismeretes vádlottnak, de ezeknek nem rokona. Elismeri azonban, hogy egy időben rokonságot tartottak egymás közt. Előadta, hogy Dobránsszky Konstantin leánya, Olga részéről zaklatásnak volt kitéve, az feldulta nyugalmát s elkeseredett állapotában jutott eszébe a gondolat, hogy e zaklatás elől menekül s ha lehet, Oroszországba vándorol. Elek Gusztáv és Németh Albert kérdéseire Dobránsszky kijelentette, hogy csak felhevülésében és félreértésből mondta Ugron beszédére, hogy az rágalom.

Hosszabb, beható tanácskozás után a bíróság egyhangulag az alábbi határozat kijelentésében állapodott meg:

„A választott bíróság egyhangulag hozott határozatai a következők:

A bíróság az első kérdésre nézve, miután Dobránsszky Péter a neki bemutatott levelek valóságát elismerte, kimondja, hogy a leveleket Dobránsszky Péter irta.

A többiekre nézve alólírt bíróság „Dobránsszky Péter urnak az 1884. évi május 9-ki országos ülésben Ugron Gábor által felhozott vádakkal szemben tanúsított magatartását a köteles nyíltsággal és tisztességgel megegyezőnek nem tartja.”

Budapest, 1884. május 14. Somssich Pál, Németh Albert, Szilágyi Dezső, Elek Gusztáv, Fáy László, Károlyi Tibor gróf, Prónay Gábor báró.

E határozat az ülés végével Jónás Ödönnek és Splényi Ödön bárónak, mint Dobránsszky Péter, illetőleg Ugron Gábor megbízottjainak, azonnal kézbesítettet.

Fürdői levél.

Tusnád, 1884. május 11.

Tek. szerkesztő ur!

A tusnád-fürdői birtokosságnak f. hó 11-én Tusnád-fürdőn megtartott tavaszi rendes közgyűléséről kívánom a leg-egyszerűbb és rövidebb vonásokban értesíteni.

A közgyűlés b. Apór Károly ur ő méltósága elnökelete alatt a tagoknak nem épen oly részvétele mellett folyt le, minőt a letárgyalandó ügyek fontossága megkívánt

tonosan egyensúlyba hozni s kiegyenlíteni törekzenek, akkor, föltéve, hogy valóban lefolyt volna a századok végtelen sora, az általános egyensúly már létrejött volna és semmi világtűnemeny többé nem volna lehetséges. A világ tehát bizonyos időpontban teremtetett s nem örök, mint a materialisták állítják. A szakadatlan láncolatban okvetlen azon első szemhez kell visszatekernünk, mely Isten trónjához van erősítve. Ahhoz, ki e csak nekünk végtelenségeket alkotja, ki egyedül végtelen a szó teljes értelmében.”

Ezen magasröptű világnézetet, természetbölcséleti következtetéseket, a híres természetűd és csillagász azon két értekezéséből szedjük ki, melyeket 1876- és 1877-ben a római tiberini akadémia művelt közönsége előtt olvasott fel s a melyeket Seccchi végrendeletei gyanánt tekintenek. Tán nem volt felesleges felemlíteni ezeket a tudományok és századában, a melyben a tudomány nevében terjesztik a vallástalan-ságot az anyagnak hódoló vizsgálók azért, mert a leiket nem találták meg a bonczoló késsel; de arra nem gondolnak: vajjon érezték-e valaha a fényt és az aether tömecsét késők alatt?

Radányi József.

volna. Miután ugyanis egy „angol“-nak nevezett szédelő csoport a fürdőtársaságot a fürdőház és gyógycsarnok felépítésének, valamint annak további nagyszabású berendezésének kérdésében cserben hagyta: oly függő ügyek valának a közgyűlés tárgyai, melyek a tagok nagyobb érdeklődését és részvételét követelték.

Uj fürdőház építése tehát az idénről elmaradván, az igazgató-választmány már annak idejében gondoskodott, hogy a fürdők még ez évadra teljesen használható állapotba hozassanak, mivégből a meleg fürdők is bővebben és más forrásból láttattak el vízzel.

A földött sétányt és parki sétautakat javította, a szent Anna taváig kiépítette; vasuti kedvezményt eszközölt; a tombolajáték állami díját egy kórház-alap részére törekedett megszerezni; új konyhákat és építések engedélyezett stb. De egy carlsbadi mérnökkel, ki Tusnád-ot ábrándos tervekkel boldogította vala, ugy a ház- és telektulajdonosokkal is, kikkel a társaság az említett szédelő tervek szerint az öszön tullicizált káros szerződésekre ugrott, végképen leszámolni nem bírván, a közgyűlés figyelmét ezek elintézése mellett b. Bánffy Ádám választmányi elnök ur ő méltóságának a fürdő új kiépítésére vonatkozó tervet elvették a kiválólag. Ezen tervek egy 25 vagy 50 ezer forint befektetésig menő részvény-társaság alakításáról szó-lottak. A közgyűlés méltányolva a nemes báró ügybuzgóságát, őt írásban felkérni határozta, hogy maradjon az igazgató-választ-mánynak továbbra is oly szakavatott, munkás és buzgó elnöke, mint eddig volt. A nemes báró tervének lényege a következő: kiegyezés a tulajdonos 4 községgel 30 évre; tervkészítés a költségvetés keretében; a részvények elhelyezése első sorban az egy-leti tagok közt; a részvénytőke 4 év alatt lesz befizetendő. „Ne vesztegetssük — int levelében a nemes báró — a drága időt idegenekkel való alkudozásokkal, kik szintén a mi zsebeinkre spekulálnak, hanem fogjunk magunk a dologhoz.” A közgyűlés elfogadta a Báró nem 25, hanem 50 ezer forintos tervét; s mégis a gyűlés színén megfuttatott próba-alírást alig 12 ezrenyi összeget eredményezett. Némely tagnak, kik pedig főleg vannak érdekelve, csekély részvéte feltűnést okozott; de reméljük, hogy az illetők jobban meggondolkozva, bővebben fogják méltatni nem is a más, hanem saját jól felfogott érdekeiket. Egyéb-iránt itt is — szeszélyes játéka a sorsnak! — újból utjába lépett a maga lábára támaszkodni akaró fürdőtársaságnak egy bukaresti uraság, ki a közgyűlésnek személyesen azon ajánlatot tette, hogy ő és társai készek az angollal kötött szerződést elfogadni. A közgyűlés ugy nyilatkozott, hogy az azon ur, szavát beváltandó, a biztosítékot (30 ezer forint) leteszi: ám legyen. Azonban ugy vettük észre, hogy a biztosíték nem volt kéznél; erre 15 napi határidőt engedett a közgyűlés.

A közgyűlés egyéb, nem oly jelentékeny tárgyai közt még megemlíthetők Lángosi József vállalatai háta és kocsi-lovak tartására, mire nézve a társulat neki egy 400 □° tért átengedett; ugyanő hintákat és más gyermekjátékokat fog a parkban, hol a czukrárdának is bérleje, berendezni. Zenekart e hó végéig beérkező pályázók közül az igazgató-választmány fog szerződteni.

Uj építkezés a múlt öszön és tavaszon csak annyit történt, hogy Römer F. folytatta mőrizési kettős pavillonjának díszítését; a Jósaféle ház megnyújtott a „3 huszár” szomszédságában; Imets F. Jákó pedig a Ferenczi-féle vendéglőn felül a fürdőtelep közepé-tájt svájci izlésben egy csinos és kies fekvésű nyári, vagy mint a felírás mutatja, „Békelak”-ot épített.

Spó.

T a n ü g y.

Az érettségi vizsgálat.

(Folytatás.)

Jeles jelzést csak azon tanuló kaphat, kinek végeredményül szolgáló minden érdemjegye jeles, legfeljebb egy jó.

szereket foglalnak magukban. A mi összes csillag- és tejut-rendszerünk szintén egy ilyen világsziget. Herschel mintegy 4000 ködfoltot számlált meg. „Valamint a vizecepp sűrűsödés által a felhőből származik — mondja Littrow — és részeinek egyensúlyban tartása végett kerekességre törekszik, épen ugy s valószínűleg ugyanazon erő által hajtvva, vett fel golyóalakot a mi földünk is bolygó társaival együtt, s épen ugy képződött ama megszámlálhatlan nap-sereg is: amaz egy másodperc, ezek millió évek alatt. Így származik a virág levélén gyöngyöző harmat s ugyanigy származott a mi tejutunk a többi számtalan tejuttal együtt, a melyek ködfoltok vagy csillag-csoportok gyanánt villognak át hozzánk az ég mélységéből.”

Ki tudná megmondani, hány tejut himbálódzik azokon túl, melyeket a legerősebb távcső csak mint gyenge, derengő felhőket képes feltüntetni! Sokkal szerényebb s kevésbé neveltséges lenne, ha valaki azt állítaná magáról, hogy a tengert markával kimerítheti, mint ha azt hinné, hogy korlátolt értelmű lelkével s erőtlen testi szemével a nagy világot, mely a legtökéletesebb értelem kifejezése, beláthatja vagy felfoghatja. Végtelen az, mint maga az

alkotó, mondják sokan, de vajjon helyesen-e?

Elemezzük kissé e kifejezést: „végtelen”.

Végtelen csak az, a mit fel nem foghatunk, s mivel sem a világot, sem annak alkotóját fel nem foghatjuk, mindkettőre a „végtelen” szót használjuk, bárha a világ nem végtelen, valamint az idő sem örök. Halljuk Seccchi idevágó nézetét: „A térben, nézzük a nagyot vagy bár a kicsit, nem veszünk észre határt. A közel s távol fölötti eszmélkedések felülhaladják értelmünket. A dolgok eredete, a mint azt a tudomány elénk tárja, reánk nézve titok marad, titok kifejlődésök, végök. Hogy megértsük egymást, ezen okokat megegyezőleg örökre hívjuk. Ezen örökre, bármilyen lényegök, volt kezdetük; önmaguktól nem bírhatták azt, tehát kívülről vették, vagyis megkapták az egyedül levőtől, tőle, ki egyedül van saját erejéből és szükségképpen.

Nem szólhatunk valóságosan végtelen időtartamról sem, mert ez esetben a világ-működés már megszűnt volna. Minden működés a világmindenségben a feszült erő különbözőségén alapszik a különböző téreken; miután pedig ezen erők magukat foly-

Jó jelzést csak azon tanuló, kinek minden tanjegye legalább jó, legfőlebb egy elégséges.

Az érettségi bizonyítványba felveendő az erkölcsi magaviselet, az osztály-bizonyítványból, továbbá a gymnásiumokból vallástan, földrajz, természetrajz, rajzoló geometria és philosophiai propaedeutika, a realiskoláknál pedig a vallástan, földrajz, természetrajz, vegytan, mértani és szabadkézi rajz és philosoph. propaedeutika érdemjegyei is az illető legutóbbi osztálybeli bizonyítványból, de ezen tantárgyak érdemjegyei, a jeles, vagy jó fokozat megállapítására befolyást nem gyakorolnak.

27. §. A ki a szóbeli vizsgálatokon egy tantárgyból elégtelen eredményt tanúsít, az azon tantárgyból a következő tanév elején (szóbeli) javító vizsgálatot tehet. (L. 5. §.) Ha vizsgálata ekkor sem sikerül: ugyanazon év december havában a vizsgálatot még egyszer és utolszor ismételteti.

28. §. A ki szóbeli vizsgálatokon két, vagy több tantárgyból kapott elégtelen érdemjegyet, az egy év múlva jelentkezhetik ismétlő (írás- és szóbeli) érettségi vizsgálatokra.

29. §. A azon tanuló, ki az ismétlő érettségi vizsgálatokon egynél több elégtelen érdemjegyet kap: érettségi vizsgálatra többé nem bocsátandó. (L. a törvény 27. §-át.)

30. §. Az érettségi vizsgálatok eredményét a vizsgáló bizottság elnöke hirdeti ki, a tanári testület jelenlétében. Ez alkalommal a vizsgálatok ismétlésére utasított tanulóknak a nyolczadik osztály ismétlését ajánlhatja.

31. §. Az érettségi bizonyítvány magyar nyelven állittatik ki. Ebbe felveendő a tanuló neve, vallása, születési helye és ideje (osztályösszevonás esetén a miniszteri engedély kelte és száma), az egyes tantárgyak érdemjegyei és általános érettségének fokozata.

A ki javító vagy ismétlő érettségi vizsgálatra utasittatik, annak bizonyítványában az új vizsgálat ideje kiteendő.

32. §. Az érettségi bizonyítványt, valamint annak a törvényben (22. §.) megengedett fordítását mindig azon intézet állítja ki, melynél a tanuló a vizsgálatokat kiállotta. Javító vizsgálat esetén annak eredménye az eredeti bizonyítványra irandó s a vizsgáló bizottság elnöke által aláírandó. A mennyiben a javító vizsgálat nem azon az intézeten történt (lásd 5. §.), melyről a tanuló a javító vizsgálatra utasított, a javításról s ennek következtében történt éretté nyilvánításról, azon intézet igazgatósága is értesítendő, az érettségi vizsgálati anyakönyv kiigazítása végett.

(Vége köv.)

Apróságok.

— **Kitüntetés.** Ő felsége K a i n K á r o l y sebeszmester és sepsiszentgyörgyi közkórházi rendes orvosnak, a közegészségügyi téren a szenvedő emberiség érdekében 50 éven át teljesített buzgó szolgálatai elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Mária Anna királyné** emlékeztetere f. hó 15-én Csik-Szeredában gyász-istenitisztelet tartatott, melyen a megye, kir. törvényszék, kir. ügyészség, járásbíróság, m. kir. adóhivatal, kir. adófelügyelőség, építészeti hivatal testületileg vett részt s a város polgársága is jelentékeny számban volt képviselve.

— **Mária Anna** császárné és királynéért Kézdi-Szentléleken kedden d. e. 10 órakor mutatta be az engesztelő szent mise-áldozatot Bálint Károly cz. kanonok a kézdi-szentléleki előljáróság és szép számú hívek jelenlétében.

— **A vasárnapi munkaszünetre** vonatkozólag a m. kir. belügyminiszter következő körrendeletet bocsátott ki: Ismételten panaszok merültek fel és az országgyűlés képviselőházában is felmilitetett, hogy az 1868. évi LIII. t. cz. 19-ik §-a azon rendelkezése: hogy „vasárnapokon minden nyilvános és nem elkerülhetetlenül szükséges

munka felfüggesztendő“, ugyszintén bármely vallásfelekezetnek ünnepén a templom közelében s egyházi menetek alkalmával azon tereken és utcákon, melyeken az ily menet keresztül vonul, mindaz mellőzendő, a mi az egyházi szertartást zavarhatná, egyáltalán figyelmen kívül hagyatik és hogy a hatóságok részéről e tekintetben a felügyelet elhanyagoltatik. Felhivom ennek folytán a törvényhatóságot, hogy a hatósága alatti tisztviselőket és községi előjárókat utasítsa, miszerint a törvény pontos megtartása felett felelősség terhe alatt a legéberebben őrkdjenek. Budapestén, 1884. évi ápril hó 30-án. T i s z a, s. k.

— **Halálozás.** Gyurka János k.-vásárhelyi czukrász folyó hó 17-én elhalt. Béke poraira!

— **A Beczásné-féle** gyilkossági bünper folyó hó 19-én fog 3-szori végtárgyalás alá kerülni a k.-vásárhelyi kir. törvényszéknél.

— **Csik-Szentkirály közönsége** egy közös cserépgyárt állított, melyben mindenki égethet magának, de eladni egy darabot sem szabad mindaddig, míg saját lak- és gazdasági épületeit cserép alá nem huzta. Ily uton remélhető, hogy Szentkirály mindennemű építménye rövid időn cserép alá kerül.

— **Köszönetnyilvánítás.** Trefort Ágoston vall. és közokt. m. kir. Miniszter ur Ő Nagyméltósága a kézdivásárhelyi községi iskola számára a Kozocsa Tivadar tanár ur által tervezett természettani, vegytani eszközök és anyagok gyűjteményét, melynek értéke mintegy 60 ft, kegyeskedett aláazatos kérésünk folytán megküldeni, mi által lehetővé tette, hogy nevezett tantárgyak teljesen szemléltetés útján taníthatassanak. Ezen érdekes küldeményért kedves kötelességünknek tartjuk a Miniszter ur Ő Nagyméltóságának a nyilvánosság útján is hódoló tisztelettel párosult köszönetet nyilvánítani. K.-Vásárhelyt, 1884. május 15. Az iskolaszék nevében: Kovács István, isk. sz. elnök. M. Székely János, isk. sz. jegyző.

— **Hymen.** Papolczy levelezőnk írja: Folyó hó 13-án tartá esküvőjét Jakab Izsák csiktusnádi kereskedő papolczy Neuwirth Bernát kedves leányával: Reginával. Az esküvőt fényes lakoma követte, hol a vidéki izraelita kereskedőség csaknem teljesen volt képviselve.

— **Tűz.** Folyó hó 14- és 15-ike közti éjjel Papolczon Thamó Györgynek egy régi zsufedelű házat ismeretlen tettes meggyújtván, a fedélzet leégett.

— **A magyarországi „Vere kereszt egy-let“** kedden tartotta évi közgyűlését Budapestén nagy számú tagok jelenlétében. Az egy-leti igazgató évi jelentéséből megemlítiük a következőket: Magyarországon ez idő szerint 389, Horvátországban 15 fiók-egylet áll fenn. A Budapestén felállítandó kórház építése már annyira haladt, hogy ha rendkívüli akadályok elő nem állanak, azt ez év október havában meg is lehet nyitni. Tartalékkórházak felállítására iránt a nagyobb vidéki városokban foly a mozgalom. Szervez az egylet a vidéki választmányok útján a Kárpátok mentén fekvő megyékben sebesültvivő szakaszokat is. Az egylet vagyona 4.840,966 ft 84 kr. Van ez idő szerint az egyletnek 47,123 tagja.

— **Megrendítő tragédia** történt e hó 9-én Segesváron. Nagy-Küllőmegye derék főjegyzője, a fiatal Somogyi István udvarolt egy előkelő szász polgárcsalád leányának, Grósz Annának. Az ifju pár megszeretvén egymást, a főjegyző meg is kérte a leány kezét; de a leány szülei (megfoghatatlan okból) megtagadták beleegyezésüket. A boldogtalan leány — a vidék híres szépségű hajadona — kétségbeesett lépésre határozta el magát. Elment a városi malom gátjához, s a parton hagyva felöltőjét, keztyűjét, napernyőjét és kalapját, a zugó árba dobta magát. Holtestét csak harmadnapra találták meg, hosszas keresés után. Az ifju főjegyző a hír hallatára elájult; a család fájdalma leírhatatlan; a részvétel általános.

— **Kolozsvárti** vasárnap délután 4 órakor tűzjelzés riasztotta fel az ünneplő közönséget. Szép nyári nap, de meglehetősen szél is volt, mi csak fokozta az ijedtséget. A nagy-utczavége felől óriási füstfelhők

emelkedtek. A pályaház magas födele recsegett, pattogott, füstölt és lángolt, mire a közönség kierezett. A tűzoltók korán kiszaladtak; akkor még csak az alantabb fekvő nyugati szárny födele égett. De még akkor kevés volt az ember, mert a közönség nagy része mind a szabadban ünnepelt; hiányzott a segítség és főként a víz. Ezekkel szemben pedig ott abban a léghuzamos völgyben és szabadban még vígábban járt a szél. Tehát a tűzoltók teljes megfeszített erejének sem sikerült arra a szárnyra szorítani a tüzet, mely belekapott a középen kiemelkedő tetőzetbe is. Ekkor már az égő részek oltása mellett a másik czél az volt, hogy a keleti szárny megmentessék. És ez szerencsésen sikerült is, mert időközben felgyűlt a közönség és vízben se volt hiány. A tűzoltók derekasan működtek s öt óra tájt lokalizálva lett a tűz. A közelebb eső házakat mindenfelé locsolták, mert a szél épen a város felé tartott és kezdetben égő zsinidelyeket röpített az utca felé. A gyűlés oklál minden illetékes vasuti tisztviselő a gőzmozdonyból felszállt szikrákat hozta fel, mik a zsinidelyek alá szállottak s a szél segítségével a száraz födelet lángba borították. Az oltás alatti nagyobb szerencsétlenség nem történt; csak a hiuba esett be egy monostori tűzoltó, egy másik pedig a perron fedeléről esett a földre, de komoly következmény egyiknél se lett. A kár 8500 ftban vétetett föl. Az épület az osztrák és magyar vasutak közösen kárbiztosítási szövetségzeténél volt biztosítva.

— **A Kolozsvárti** eddig augusztus 1-re eső országos vásár ezután állandóan szept. 1-én fog megtartatni.

— **A Ráth Károly** által szerkesztetett »Kiállítási Lapok« 10-ik száma Deutsch M. műintézete kiadásában (Budapest, bálvány-utca 12. sz.) megjelent, a következő érdekes tartalommal: Keleti Pavillon. — Az elárusító iroda tervezete. — Elszállásolási hivatal. — A debreczeni-kerületi bizottság működése. — Kiállítási krónika: A kiállítási épületek és pavilonok jegyzéke. Bejelentések az orsz. szakkbizottságoknál. Vidéki közlemények. Turini nemzeti kiállítás. — Bejelentések a budapest-kerületi bizottság-nál. (Pest-Pilis-Solt-Kiskún, Bács-Bodrog, Esztergom, Fehér, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Zólyom megyék kiállítóinak csoportok szerinti névsora). — Az új iparhatóságok. A szegedi iparosifjúsági egylet nyilatkozata. — Illusztrációk: A műcsarnok főhomlokzata és alaprajza. — Hirdetések. — Előfizetési díj $\frac{3}{4}$ -ed évre, áprilistól december végéig 3 ft.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfák termékenységének emelése.

Ha melegebb vidékekről származó fákat nevelünk, főfigyelmünket nemcsak arra kell fordítanunk, hogy nálunk is megközelítő meleggel és nedvességgel birjanak, a milyen hazájukban a növéstüket előmozdította, hanem azon is kell lennünk, hogy a káros behatásoktól, mint fagytól, tulságos nedvességtől s több effélettől megvédjük s növéstüket úgy előmozdítsuk, hogy a mit a rövidebb nyár miatt a természet nem tehet, azt gondozásunk által pótoljuk. — A gyümölcsfakédelvönök tehát arról kell gondoskodnia, hogy gyümölcsfáinak minden része tökéletesen kifejlődhessék, mivel minden emberi táplálkozásra szolgáló növény, különösen pedig a különféle fák gyümölcsének jósága a gyors növéstől függ; e mellett azonban arról sem szabad megfeledkezni, hogy a növéstnek, a fejlődésnek tulságos gyorsan sem szabad történnie, s hogy a gyümölcstermést azáltal lehet fokozni, hogy ha a tulságos faképzést megakadályozzuk. Ez utóbbi azonban bizonyos tapasztalatot és gyakorlatot igényel. Nem szabad szem elől tévesztetni, hogy buja növény és termékenység két ellentétes tulajdonság, s hogy az az eljárás, mely az egyiket rendszerint előmozdítja, a másikat akadályozza.

Egy hatásos mód, mely által a fáknek águkba való buja növést megakadályozni lehet, a metszés; magában véve azonban ez nem elégséges, annál kevésbé, mert az erős metszés által rendszeren a fa érettsége szenved késedelmezést. Ennél sokkal előnyösebb mód a gyökerek megmetszése, vagyis a gyökérmetszés, mely által nemcsak a fák gyors fejlődése és érettsége, hanem a termékenység előmozdittatik. A fá-

nak tudvalevőleg háromféle gyökere is van, melyek ugyanannyi különböző czélra szolgálnak; ilyenek a törzset pamatokban körülvevő rostgyökerek, ezek a gyümölcs táplálására szolgálnak. 2. A törzs oldalából kisebb-nagyobb mennyiségben szétágazó, a fát tápláló gyökerek melyek messze kinyulnak, hogy a fa tápláláshoz szükséges nedvet találjanak, mi által a gyümölcstápláló gyökereket csakhamar túlhaladják. Ennek elkerülhetlen és természetes következménye nem lehet más, mint hogy fa sok, gyümölcs pedig kevés fejlődhet; minél fogva, ha inkább több gyümölcsöt akarnak, e fatápláló gyökereket erősen meg kell metszeni, hogy ismét a gyümölcstápláló ágak felülkerekedjenek. 3. A főgyökér, mely függőlegesen lehet a földben s a fát a viharok ellen védi. A tapasztalás azt bizonyítja, hogy ennek a gyökérnek a megmetszése a fa növést sohasem korlátozza jelentékenyen, a mi nagyon természetes, ha sajátágos alkatukat és ama törekvést vesszük figyelembe, mely szerint mindig mélyre le, természetlen földbe igyekszik hatni. Ismétljük, hogy a fanövést semmi sem akadályozza annyira, mint a gyökerek metszése, de minél lassabb valamely fának a növése egy közönséges nyáron át, annál jobban érik fája, s a nyári hajtásokon levő, többé-kevésbé kifejlett gyümölcsbimbók, melyektől a jövő évi termés függ, annál erőteljesebben fejlődhetnek. A ki a gyökérmetszést, például a barack-féléknél megkísérlette, az meg van róla győződve, hogy ezáltal a gyümölcsfák nagyon gyors faképzést jelentékenyen meg lehet akadályozni.

A gyökérmetszésnek következőképen kell történnie: Kora tavasszal, mielőtt a fák hajtani kezdenek, a fa körül nagy távolságban 45—60 centiméter mély és épen ilyen széles árkot ásunk, s minden gyökéret, mely ekkor előjön, éles késsel elmet-szünk, az árkot pedig újra behányjuk földdel. Az ároknak távolsága a fától természetesen annak nagyságától és erősségtől függ. Oly fánál, melynek átmérője 10 centiméter, a 45 centiméter mély árkot 60 centiméterre kell a törzstől megásni. Vegyünk fel egy ilyen fát például s azt találjuk, hogy a távolság nem nagyon vastag fánál 90 centimétertől 3 méterig terjedhetnek. Az ároknak három méternyi távolságánál 3/6—4/5 méter magas gula-fa véte-tik tekintetbe 1/8—2/4 méter alapszélességgel.

Egy másik mód, melylyel a fa érettségét előmozdithatjuk, az ágak hajlítása és fonása. E czélból augusztusban megvizsgáljuk a nyári hajtásokat s a buja és feleslegeseket, mint a kötésre használni szokott fűz vesszőket, visszafonjuk. Ennek eredménye az, hogy az így font vesszők bázisán sok virágbimbó képződik. Magas törzsű fák termékenységét azáltal fokozhatjuk, hogy ágainak hegyeit, a mennyire lehet, fölfelé vagy lefelé görbítjük s erre alkalmas köté-léssel megkötjük. Ezt azonban csak augusztus közepén vagy végén szabad tenni és sem előbb, sem később. A kötélekek eltávolítására és az ilyen fák metszése a levélhullás után azonnal történnék.

Gyümölcsfáinknak, különösen pedig a meggy-, barack- és körtéfáknak teljes kifejlődését a nedves őszi időjárás nagyon akadályozza. Ez ellen az ily fiatal fák-akat azáltal védhetjük meg, ha valamivel betakarjuk; a mit azonban csak alacsony fánál, a falak mellett növesztett barack-fánál lehet tenni, mert a nagy fák befödése nemcsak sok bajjal jár, hanem sok költséggel is járna. Ha a nyári hajtások hegyei nincsenek folytonos nedvességnek kitéve, úgy azok később, a kedvező novemberi napokban tökéletesen kifejlődnek. Különben pedig a legelső fagy tönkre teszi, a télen át kiszáradnak, az ilyen hajtásokat természetesen le kell nyesni, miáltal csak a gyantaszívargás idéztetik elő, vagy mint-hogy erre minden gyümölcsfának hajlama van, azt előmozdítja.

Május 16-án.

Magyar aranyjárdék 6‰	122.30
Magyar aranyjárdék 4‰	92.35
Magy. papírdárdék 5‰	89.05
Magyar vasuti kölcsön	141.75
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	96.75
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	109.—
M. keleti vasuti államköt. III.	102.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	101.50
M. földterhermentesít. kötv. záradékkal	100.50
Temes-bánati földterherm. kötvény	101.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	100.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	100.25
Horvát-szlavon földterherment. kötv.	100.—
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	98.50
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	117.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	115.75
Oszttrák járadék papírban	80.60
Oszttrák járadék ezüstben	81.25
Oszttrák járadék aranyban	101.50
1860. államsorsjegyek	137.50
Oszttrák-magyar bankrészvény	85.—
Magyar hitelbank-részvény	318.—
Oszttrák hitelintézet-részvény	317.60
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.73
20 frankos arany	9.65
Német birodalmi márka	59.60
London (2 havi váltókért)	121.80

A szebeni kis lutri.

H u z á s május 14-én.

24. 87. 77. 79. 84.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János. Móríc Gyula.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyergyószentmiklósi kir. járás-bíróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Madaras István és ársai önkéntes árverési ügyében a gyergyószentmiklósi 292. sz. tkvi jknyvben A+17722—17729., 22080., 26518. és 26519., 26984., 27265., 27272., 19736., 19740., 19829., 19736., 19739., 19828., 19830., 19833., 19834., 17676., 1696., 7241., 7263., 14231—14234., 14338—14344., 15522., 18109., 18110., 22441., 24779., 24780., 6857., 14012., 24821., 12128., 21453., 21454., 26663. és 11983. hr. sz. alatt felvett ingatlanokra utóajánlat folytán, a végrehajtási árverés joghatályával bíró újabb árverést az 1392 frt 27 krban megajánlott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi május hó 27-ik napján délelőtti 9 órakor a kir. tkvi irodában megtartandó nyilvános árverésen a megajánlott kikiáltási árban is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Gyergyó-Szt-Miklóson, 1884. évi április hó 16-ik napján.

A kir. járásbíróság, mint telekkvi hatóságtól.

Videki megrendelések erélyesen eszközöltnék.

Séta, menyasszonyi és házi ruhák (toilettek) legújabb divat szerint gyorsan és mérsékelt áron készülnek

Kovácsnai és Keresztesy

n ő i d i v a t - t e r m ű k b e n

BRASSÓ (főtér).

Ugyanott nagykészletben lévő kész esőköpeny, kabát és mantillok, selyem, bársony, gyapju, creton, zephir és Saten ruhakelmék és minden pipere-czikkek kivételes olcsó áron kaphatók.

7—50

Minták kívánatra bérmentve küldetnek.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy kézdivásárhelyi könyvnyomdamban és Csikszeredában Györgyakab Márton bérlnél a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknek szeszgyárosoknak.
Adóhátrálék-törlesztési kimutatás. L. K.
Adóhátrálék kiemelés, havi.
" " " 1 évi.
Adósság-levél r. k. egyházhhoz tartozó pénzalaphoz.
Anyakönyv, róm. k. népiskolák részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési keres, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baromvadászi jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelési iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, ujonczozási felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. É.)
Cseléd-könyv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovagnak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Értesítés a keresztelési, (születési) házassági és halálhíradási anyakönyvekről.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujonczozási ügyben.
Gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadmunkások szökevények lajstroma. (L. I.)
Kipuhatólási jegyzőkönyv.
Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Haláleset-felvétel a brassói kir. illetéktiszabási hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkém iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkém iktató-könyv.
" orvosi segélyben nem részesített gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkém iktató-könyv, rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkém iktató-könyv, halál hulla iránt, V. minta.
Halottkém iktató-könyv, ragályos, járványvá válható, vagy járványos betegségben történt halálesetről, VI. minta.

Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.
Halottkém iktató-könyv, halottvizsgálati jegyzőkönyvekkel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Hátrálék igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.
Himnizációs bizonyító tábla.
Himnizációs részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóügy.
Havi adó-kimutatás. L. A.
Hivatalos bélyeglelet.
Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idésvény, községi bíraskodáshoz.
Idésvény, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, községi részére.
Iktató-könyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio indubiam et adestator in Baptisatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Defunctorum.
Itélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.)
Járványbetegségi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községi kiadott lólevelekről.
Jegyzőkönyv a községi kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a községi előjárása által kiállított utlevél-ajánlatokról.
Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvek követelésének nyilvántartásáról.
Jelentés, erdő-kihágásos ügyekhez.
Jelentési levél, utazók számára.
Jelzalog jog bekebelezése vagy előjegyzése iránti keres és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.

Kézbetési iktató-jegyzőkönyv.
Kézbetési vevény, közs. bírask.
Kielégítési végrehajtás iránti keres, ingóságokra és ingatlanokra.
Kimutatás az év végén fennmaradt behajthatlan-ság címén leirandó egyenes adóhátrálékokról.
Kipuhatólási jegyzőkönyv, hadköteles szökevényekről. (L. H.)
Költségvetés, községi iskolák részére.
Kötelezvény, egész és fél iven.
Kötelezvény fél iven.
Kötelezvény, helv. hitv. egyházi pénzalaphoz.
Közmunka-nyilvántartási jknyv.
Községi iskolai számadás.
Községi költségterv.
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske)
Községi sommas marhalétszám-kimutatás.
Községi számadás.
Küladó-hátrálék kiemelés, kül- és beliv.
Levélboríték „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lönhart“ stb. czimarral ellátva.
Levélboríték „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimarral ellátva.
Levélboríték „A nagyon tisztelendő lelkesi hivatalnak“ czimarral ellátva.
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Makacsági itélet, közs. bir.
Matricula Baptisatorum.
" Copulatorum.
" Defunctorum.
Meghatalmazás.
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Mixta-matrimonia.
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.
" közigazgatáshoz.
Nemleges záloglasi és becslési jegyzőkönyv, adó-ügyben. (L. Z.)
Nyilvántartás, erdőkihágásos ügyekhez.
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek.
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.
Panaszkönyv, közs. bir.

Panaszkönyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénzbüntetése nyilvántartása, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községi részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel-és küliv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adóairól kül- és beliv.
Sommás makacsági itélet.
" kereset és felzet.
" váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolákhoz. vagyis: 8-as tábla.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, bűnügyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére.
Tanköteles növendékek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.)
Törzskönyv-lapja, kül- és beliv.
Tüvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti keres és felzet.
Utlevel-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlevel-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkesi hivatalok részére Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Zálogjog-bekebelezési, előjegyz. kereset és felzet. (L. J.)
Zálogjog törlese iránti keres és felzet.
Záloglasi, becslési és árverési jegyzőkönyv adó-ügyben, kül- és beliv.
Záloglasi és becslési jknyv, adóügy.
Záloglasi jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglasi-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg. Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és rőpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos iven, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászati körbe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat és tentáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálhatok.

Tisztelettel

SZABÓ ALBERT,

könyvnyomda-tulajdonos.